Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 915 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 9

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2026

Middels deze brief informeer ik de Kamer over voorstellen met nieuwe financiële gevolgen (€ 20 miljoen of meer in enig jaar) die zijn opgenomen in de 1e suppletoire begroting 2026 van LVVN. Hierbij wordt conform wetsartikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 per voorstel ingegaan op doelen, instrumenten, financiële gevolgen, verwachte doeltreffendheid en doelmatigheid en voorgenomen monitoring en evaluatie. Sinds eind 2021 gebeurt dit Rijksbreed via de werkwijze «Beleidskeuzes uitgelegd», zie Kamerstuk 31 865, nr. 198.

Voor het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur gaat het om een kader voor het onderwerp *Natuurherstel.*

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

kst-36915-XIV-9
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Natuurherstel

Beleidskeuzes uitgelegd
Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)

Doel(en)	**Welke doelen worden nagestreefd? Beschrijf de beoogde prestaties en effecten** In het Coalitieakkoord van het Kabinet-Jetten is voor natuur in 2026 € 100 mln. gereserveerd, waarvan in totaal € 60,0 mln. wordt ingezet voor een natuurherstelversnellingspakket. Met het versnellingspakket zetten we versterkt in op natuuropgaven en financieren we projecten die in 2026 startklaar zijn. Het betreft projecten op het terrein van hydrologisch herstel, de aanpak van invasieve exoten, bosrevitalisatie en natuurherstel in de grote wateren. Tevens zijn in het pakket posten opgenomen uit de NHV waarvoor reeds in 2026 maatregelen kunnen worden getroffen. Het betreft natuurherstel op gronden van Staatsbosbeheer, onder meer via het herstel en de aanleg van Groen Blauwe Dooradering (GBDA) en de aanleg van bijenlandschappen. Met het natuurherstelversnellingspakket wordt ingezet op natuurherstel binnen en buiten de stikstofgevoelige N2000 gebieden. Hiermee wordt bijgedragen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn, de NHV, en de klimaat- en waterdoelen. De maatregelen dragen bij aan het landelijk tegengaan van verslechtering van de natuur, wat bevorderlijk is voor de vergunningverlening in het kader van het stikstofslot. Met dit versnellingspakket maken we een volgende stap in natuurherstel. Dit pakket heeft een duidelijke relatie met de middelen die het kabinet-Jetten heeft gereserveerd, waaronder 2,2 miljard euro voor natuurherstel, -monitoring en -beheer.
Beleidsinstrument(en)	**Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren? (subsidies, leningen, een campagne, bijdrage aan een medeoverheid etc.)** Het natuurherstelversnellingspakket bestaat uit een mix van instrumenten. Afhankelijk van het onderwerp wordt ingezet op een decentralisatie uitkering, een opdracht aan Staatsbosbeheer, verhoging van lopende subsidieregelingen en het ophogen van de SPUKs van Programma Natuur.
A. Financiële gevolgen voor het Rijk	**Hoeveel budget is er nodig en hoeveel draagt de rijksoverheid daaraan bij?** De financiële gevolgen voor de Rijksbegroting betreffen € 60 mln., waarvan € 43,5 mln. in 2026 en € 16,5 mln in 2027. De middelen in 2027 worden voor dezelfde doelen ingezet.

Beleidskeuzes uitgelegd
Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)

Nagestreefde doeltreffendheid	**Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? (beknopte beleidstheorie)** Per onderwerp wordt kort aangegeven hoe inzet bijdraagt aan de natuurdoelen: Natuurherstelmaatregelen met focus op hydrologie: betreft maatregelen ten behoeve van de 133 gebieden met stikstofgevoelige habitats, te prioriteren op de meest urgente gebieden om maatregelen uit te voeren om verslechtering te stoppen. Daarbij zal gestuurd worden op een effectieve aanpak, met een aantoonbaar geborgd pakket aan natuurmaatregelen per gebied waar er samenhang is met de bronaanpak stikstof. Er kan hiermee een belangrijke stap gezet worden om verslechtering in de meest urgente gebieden te stoppen. Bosrevitalisering: betreft maatregelen in het kader van de bossenstrategie om zowel natuur- als klimaatdoelen te behalen door de kwaliteit en veerkracht van bestaande bossen te versterken. Aanpak Invasieve exoten: betreft maatregelen van het Landelijk Aanvalsplan Invasieve Exoten. Dit plan richt zich op de preventie en vroege eliminatie van deze soorten om schade aan de biodiversiteit en ecosysteemdiensten te voorkomen. Natuurherstel Grote Wateren: De middelen zorgen voor een groter natuur doelbereik bij lopende projecten die worden gefinancierd vanuit het Deltafonds. Hiermee wordt een integrale aanpak geborgd, waarbij naast waterveiligheid ook synergie met natuurdoelen wordt gerealiseerd. GBDA SBB-gronden: maatregelen ten behoeve van een netwerk van landschapselementen waarbij wordt ingezet op 30% herstel van bestaande landschapselementen en 70% nieuwe aanleg. GBDA draagt bij aan zowel natuur-, klimaat- als waterdoelen. Aanleg Bijenlandschap: betreft maatregelen voor het versterken van leefgebieden en zorgen voor voedsel en nestgelegenheid voor bestuivers. Eerdere projecten tonen aan dat dit al binnen twee jaar kan leiden tot een toename van het aantal bestuivers en sluiten aan bij de Natuurherstelverordening.
Nagestreefde doelmatigheid	**Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?** Het versnellingspakket zet breed in op verschillende urgente natuuropgaven, met als belangrijkste voorwaarde dat plannen en projecten startklaar zijn en kunnen worden gerealiseerd in 2026 en 2027. Hierbij wordt de inzet over de uitvoerende partners verspreid, zodat een gebrek aan capaciteit bij bijvoorbeeld terreinbeherende organisaties zo min mogelijk een knelpunt vormt. Ook zijn de projecten van incidentele aard, aangezien bij de augustusbesluitvorming wordt besloten over de langjarige inzet van de natuur middelen uit het Coalitieakkoord vanaf 2027.
Evaluatieparagraaf	**Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?** Dit is afhankelijk per onderwerp en inzet van beleidsinstrument. Waar monitoring en evaluatie niet is geborgd middels het beleidsinstrument, zullen afspraken worden gemaakt met de uitvoerende partners over monitoring als onderdeel van de plan-do-check-act cycle van Rijksbeleid.